

ἀνθρώπων, οὐδὲ ὑπ' οὐδεμιᾶς τῶν μεταβάσεων, αἵτινες εἶναι οἱ ἀναγκαῖοι ὅροι πάντων ὅσα εἶναι πεπερασμένα καὶ πρόσκαιρα. Δὲν ἔχει οὕτω μὲ τὴν ἀνθρωπίνην σκέψιν. Ἐκάστη γωνία ἔχει τὴν παλirroάν της, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐπιρρεάζεται. Συζητήσεις καὶ ἐρευναι εἶναι ἀναγκαῖοι παράγοντες εἰς τὴν ἀνθρωπίνην πρόδον.

Ὁ ὠκεανὸς θὰ ἐβρωμοῦσεν ἄνευ τῆς κινήσεως τῆς ἐνεργουμένης εἰς τὰ ὕδατα αὐτοῦ ὑπὸ τῶν καταιγίδων καὶ τῶν παλλιροειῶν. Οἱ ποταμοὶ δὲν ἔχουσι χρεῖαν οὔτε καταιγίδων, οὔτε παλλιροειῶν πρὸς διαιώνισιν τῆς ζωῆς ἐν αὐτῷ. Ὅστις εἶναι ἀραγμένος ἐν τῷ Θεῷ, δὲν ἀνησυχεῖ ὑπὸ τῶν διαμαχῶν καὶ συνταράξεων, αἵτινες συμβαίνουν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην σκέψιν.

Η ΜΑΥΡΗ ΩΡΑΙΟΤΗΣ.

Αὐτοβιογραφία ἐνὸς ἵππου.

(Ἰδε προηγούμενον φύλλον)

Εἰς τὰ ἀνοικτὰ λειβάδια εἶχομεν πολὺ ὠραῖα παιγνίδια καλπάζοντες ἄνω καὶ κάτω καὶ κυνηγοῦντες τὸ ἐν τῷ ἄλλῳ γύρῳ, τριγύρῳ τοῦ ἀγροῦ ἔπειτα σταματῶντες ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν δένδρων. Ἄλλ' ὅταν ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς ἐξημερώσεως, ἦτο κακὸς καιρὸς δι' ἐμέ. Διάφοροι ἄνδρες ἦλθον νὰ με πιάσουν, ὅταν δὲ μετὰ πολλὰς προσπάθειας μὲ συνέκλεισαν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ ἀγροῦ, εἰς ἐξ αὐτῶν μὲ συνέλαβεν ἐκ τῆς βίβης καὶ τὴν ἐσφίγξε τόσον δυνατὰ, ὥστε μόλις ἤμποροῦσα νὰ ἀναπνεύσω. Ἐπειτα ἄλλως συνέλαβε διὰ τῆς σκληρὰς χειρὸς του τὴν κάτω σιαγόνα μου, καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα μου, καὶ οὕτω διὰ τῆς βίας ἔβαλε εἰς τὸ στομα μου τὴν χαβιά. Ἐπειτα μὲ ἔσυρε διὰ τοῦ ἀγωγέως, ἐνῷ ἕτερος μὲ ἐμαστιγώνει ἐκ τῶν ὀπισθεν. Αὕτη ἦτο ἡ πρώτη πείρα μου περὶ τῆς φιλοφροσύνης τῶν ἀνθρώπων. Τὸ πᾶν βία! Δυστυχῶς δὲν μοι ἔδιδον ευκαιρίαν νὰ γνωρίσω τί ἤθελον. Κατηγόμην ἀπὸ εὐγενὲς γένος καὶ ἤμην πολὺ ζωηρὰ καὶ πολὺ ἀγρία, καὶ τοῦτο ἀναμφιδόλως τοὺς ἐπροξένησε πολὺν ταραχήν. Ἄλλ' ὅμως ἦτο πολὺ σκληρὸν νὰ κλειώμαι ἐντὸς ἐνὸς ἵπποστασίου ἡμέραν καὶ νύκτα, ἀντὶ νὰ ἔχω τὴν ἐλευθερίαν μου, καὶ διὰ τοῦτο ἤμην ἡρεθισμένη καὶ ἐπασχον καὶ ἐπόθουν νὰ ἐλευθερωθῶ. Σὺ αὐτὸς γνωρίζεις καλῶς πόσον κακὸν εἶναι τοῦτο, ἐνῷ ἔχεις καλὸν καὶ φιλόφρονά κυρίον, καὶ πολλὰς περιποιήσεις καὶ χαϊδεύματα, ἀλλ' ἐγὼ δὲν εἶχον τίποτε ἀπ' αὐτά.

— « Ὑπῆρχεν ὅμως εἰς, ὁ γέρω αὐθέντης, ὁ κ. Ρύδερ· οὗτος νομίζω ἠδύνατο νὰ μὲ ἡμερώσῃ ταχέως, καὶ θὰ ἔκαμνε μὲ ἐμὲ ὅ,τι ἐπεθύμει, ἀλλὰ

δυστυχῶς εἶχεν ἀναθέσει, ἐντελῶς τὸ δυσκολώτερον μέρος τοῦ ἔργου εἰς τὸν υἱὸν του καὶ εἰς ἄλλον τινὰ πεπειραμένον ἄνθρωπον, αὐτὸν δὲ ἤρχετο κατὰ καιροῦς νὰ ἐπιβλέπῃ. Ὁ υἱὸς του ἦτο ἄνθρωπος ἰσχυρὸς, ὑψηλὸς καὶ θαρραλέος, ὅθεν ἐκαλεῖτο Σαμφών, συνειθίζε δὲ νὰ καυχᾶται ὅτι οὐδέποτε εἶχεν εὑρεῖ ἵππον ἱκανὸν νὰ τὸν καταρρίψῃ. Ἐστερεῖτο τῆς τρυφερότητος τοῦ πατρὸς του, καὶ ἦτο ὅλως σκληρότης — σκληρὰ φωνή, σκληρὸν ὄμμα, σκληρὰ χεῖρ, ἡσθάνθη δ' ἐκ πρώτης ἀρχῆς ὅτι ἐκείνο, τὸ ὁποῖον ἤθελεν, ἦτο ν' ἀφαιρέσῃ ἀπ' ἐμοῦ ὅλην τὴν ζωηρότητα καὶ νὰ μὲ καταστήσῃ ἡσυχον, ταπεινὴν, εὐπειθήν, κομμάτι ἵππειον κρέας! «Ναί, ἵππειον κρέας!» Αὐτὸ ἦτο ὅλον, περὶ τοῦ ὁποίου ἐσκέπτετο,» προσέθηκεν ἡ Πιπερόριζα καὶ ἐκτύπησε τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ ποδὸς της, ὡς ἐὰν καὶ αὐτὸς ὁ περὶ αὐτοῦ συλλογισμὸς τὴν παρώργιζεν. Ἐξηκολούθησε δὲ λέγουσα, « Ἐὰν δὲν ἔκαμνα ἀκριβῶς ὅ,τι αὐτὸς ἤθελε, μὲ ἔφερεν ἔξω εἰς τὸ γυμναστήριον καὶ μὲ ἔκαμνε νὰ γυρίζω γύρω τριγύρω διὰ τοῦ μακροῦ σχοινίου τῆς γυμναστικῆς ἕως οὗ μὲ κατεκούραζεν. Μοὶ φαίνεται ὅτι ἔπινε πολὺ, ὅσον δὲ περισσότερον ἔπινε, τόσον σκληρότερον ἐφέρετο πρὸς ἐμέ. Ἡμέραν δὲ τινα, μὲ ἔκαμε νὰ ἐργασθῶ σκληρῶς παντοιοτρόπως, καὶ ὅταν ἐπλαγίασα, ἤμην κουρασμένη καὶ ταλαίπωρος καὶ ὠργισμένη. Τὸ πᾶν μοὶ ἐφαίνετο πολὺ σκληρόν. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἦλθε δι' ἐμὲ ἐνωρὶς καὶ πάλιν μὲ ἔκαμε νὰ γυρίσω ἐπὶ πολλὴν ὥραν, μόλις δ' εἶχον ἀναπαυθῇ μίαν ὥραν καὶ ἰδοὺ παρουσιάζεται ἔχων ἀνὰ χεῖρας τὸ ἐφιππίον καὶ τὸν χαλινὸν καὶ νέον εἶδος χαβιά. Δὲν δύναμαι νὰ εἴπω πῶς ἀκριβῶς συνέβη τοῦτο, διότι μόλις μὲ ἵππευσεν εἰς τὸ γυμναστήριον, κἄτι τι, τὸ ὁποῖον ἔκαμα, τὸν ἐξώργισε καὶ τὸν ἔκαμε νὰ σφίγῃ τὰ ἡνία τόσον ἰσχυρῶς, ὥστε σχεδὸν μὲ ἐπνίξε. Ὁ νέος χαβιάς μοὶ ἐπροξένει πολὺν πόνον καὶ αἰφνης ὠρθώθη· τοῦτο τὸν ἐξώργισεν ἔτι περισσότερον καὶ ἤρχισε νὰ μὲ κτυπᾷ. Ἡ διαγωγή του αὕτη διήγειρε τὸ πνεῦμά μου ἐναντίον του καὶ ἤρχισα νὰ λακτίζω καὶ νὰ κύπτω καὶ νὰ ὀρθοῦμαι, ὅπως ποτὲ πρότερον δὲν εἶχον κάμει, πάλιν δὲ σφοδρὰ ἐξηκολούθησε μετὰξὺ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ, καὶ ἐπὶ πολὺν ὥραν ἔμενε κολλημένος ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου, μὲ ἐμαστιγώνει δὲ σκληρῶς μὲ τὸ μαστίγιον καὶ μὲ ἐκέντα μὲ τοὺς πετερνιστῆράς του, ἕως οὗ τὸ αἷμα μου ἤρχισε νὰ βράζῃ καὶ ἀπεφάσισα ὅπως ἤμποροῦσα νὰ τὸν ρίψω κατὰ γῆς. Μετὰ τρομερὸν δ' ἀγῶνα τὸν κατέρριψα πρὸς τὰ ὀπισθεν, τὸν ἤκουσα δὲ νὰ πέσῃ μὲ κρότον ἐπὶ τῆς χλόης καὶ χωρὶς νὰ γυρίσω νὰ κυττάξω ὀπίσω μου ἐκάλπασα εἰς τὸ ἄντικρυ μέρος τοῦ ἀγροῦ. Ἀφοῦ ἔφθα-

σα ἐκαὶ ἐγύρισα καὶ εἶδα τὸν διώκτην μου ἀργὰ σηκωνόμενον ἐκ τοῦ ἐδάφους καὶ πορευόμενον εἰς τὸ ἵπποστάσιον. Ἐγὼ ἐστάθην ὑπὸ κάτω μίξ δρυὸς καὶ παρητήρουν, ἀλλ' οὐδεὶς ἤρχετο νὰ μὲ πιᾶσῃ, ὁ δὲ καιρὸς παρήρχετο, ὁ ἥλιος ἦτο πολὺ θερμὸς καὶ αἱ μυῖαι κατὰ χιλιάδας ἤρχισαν νὰ κάθηνται εἰς τὰ αἰμοστάζοντα πλευρά μου, ὅπου οἱ περνιστῆρες εἶχον ἐμπηχθῇ. Προσέτι ἤρχισα νὰ πεινῶ, διότι δὲν εἶχον φάγει τίποτε ἀπὸ ἐνωρὶς τὸ πρωῒ, εἰς δὲ τὸν ἀγρόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἤμην, δὲν ἦτο χόρτος ἀρκετὸς διὰ μίαν χῆνα νὰ χορτάσῃ. Ἐπεθύμουν νὰ πλαγιαίσω καὶ νὰ ἀναπαυθῶ, ἀλλὰ μὲ τὸ ἐφίππιον δεμένον σφιγκτὰ διὰ λωρίδος περὶ τοῦ σώματός μου, δὲν ἤδυνάμην νὰ εὐρὼ ἀνάπαυσιν, ἔπειτα οὐδὲ σταλαγματιὰ νεροῦ ὑπῆρχε νὰ πῶν, ὥστε εὐρισκόμενον εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλίαν κατάστασιν μέχρι σχεδὸν τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Τὰ ἄλλα πωλάρια ἦλθον οἱ ὑπηρεταὶ καὶ τὰ ὠδήγησαν εἰς τὸ ἵπποστάσιον, ἀλλὰ δι' ἐμέ κανεὶς δὲν ἐφαίνετο.

«Τέλος ὁμῶς, ἐνῷ ὁ ἥλιος ἔδυεν, εἶδον τὸν γέρω αὐθέντην ἐξεληθόντα μὲ κόσκινον εἰς τὰς χεῖρας. Ἦτο πολὺ λαμπρὸς γέρων κύριος, κατάλευκος τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ γένειον, ἀλλ' ἡ φωνὴ του τοιαύτη, ὥστε ἡδυνάμην νὰ τὴν διακρίνω μεταξὺ χιλίων. Δὲν ἦτο ὑψηλὴ, οὔτε πάλιν χαμηλὴ, ἀλλὰ πλήρης καὶ καθαρά, καὶ καλὴ, καὶ ὅταν διέταττε ἦτο τόσον σταθερά, καὶ ἀποφασιστικὴ, ὥστε πάντες, ἵπποι καὶ ἄνθρωποι, ἐγνώριζον ὅτι περιέμενεν ἀπ' αὐτοὺς ὑπακοήν. Αὐτὸς ἐπλησίασεν ἡσυχῶς, κινῶν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ κόσκινον, καὶ ὁμιλῶν ἱλαρῶς καὶ μὲ ἀβρότητα πρὸς ἐμέ, «Ἐλα κόρη μου. Ἐλα, Ἐλα.» Ἐμεινα ἀκίνητη καὶ τὸν ἀφῆκα νὰ μὲ πλησιάσῃ. Μὲ προσέφερε τὴν βρῶμην καὶ ἐγὼ ἤρχισα νὰ τρώγω ἀφόβως. Ἡ φωνὴ του ἀφῆρσεν ὅλους τοὺς φόβους μου. Ἰστατο πλησίον μου χαϊδεύων καὶ περιποιούμενός με, ἐνῷ ἐγὼ ἔτρωγον, ἰδὼν δὲ τὰ κομμάτια τοῦ αἵματος εἰς τὰ πλευρά μου ἐφαίνετο ὀργισμένος. «Πτωχὴ κόρη! Σὲ κακομετεχειρίσθησαν! Σὲ κακομετεχειρίσθησαν!» Ἐπειτα ἡσυχῶς ἔλαβε τοὺς χαλινούς καὶ μὲ ὠδήγησεν ἡσυχῶς εἰς τὸ ἵπποστάσιον, εἰς τὴν θύραν τοῦ ὁποίου τὴν στιγμὴν ἐκείνην Ἰστατο ὁ Σαμφών, εἰς τὴν θέαν τοῦ ὁποίου ἐσιφώσα τὰ ὦτά μου καὶ τὸν ἐβούτησα. «Παραμέρισε,» εἶπεν ὁ αὐθέντης, «καὶ μὴ πλησιάσῃς, διότι ἐκαίμεν κακὴν ἐργασίαν σήμερον εἰς τὴν πτωχὴν φορβάδα. Ἐκεῖνος ἐμουρμούρισε καὶ τι ὅτι ἤμην ἵππος τσιναίρης ἀλλ' ὁ πατήρ τὸν διέκοψεν, εἰπὼν, «Ἀκουσον! Ἄνθρωπος κακῆς διαθέσεως, ποτὲ δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἓνα ἵππον καλῆς διαθέσεως! Σὺ, ὡς φαίνεται, δὲν ἔμαθες ἀκόμη τὸ ἔργον σου, Σαμφών!»

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΡΗΛΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ

καὶ αἱ ἀναμνήσεις αὐτοῦ.

Ὁ Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνίνος ἦτο ὁ εὐγενέστατος τῶν ἐθνικῶν (εἰδωλοτρῶν). Ἡ κορωνὶς καὶ τὸ ἄνθος τοῦ Στωϊκισμοῦ, ἐγεννήθη δὲ ἐν Ῥώμῃ τῷ 121 μ. Χ. Τὸ ἀρχικόν του ὄνομα ἦτο Μάρκος Αὐρήλιος Βῆρος. Ὁ πατήρ του Ἀντωνίος Βῆρος ἀπέθανεν ἐνῷ ἦτο Πραιτωρ (. . .) ἀφῆσας τὸν υἱὸν του Μάρκον νήπιον ὄντα ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἀγαθῆς καὶ ἱκανῆς μητρός του Λουκιλλῆς. Τὸ καθεκόν του δὲν ἀφῆκε αὐτὴν μόνην νὰ εκπληρώσῃ ὁ ἀγαθὸς πάππος του Ἀντωνίος ὁ ἐπονομασθεὶς εὐσεβὴς, ἀμφότεροι δὲ ὅ,τε πάππος καὶ ἡ μήτηρ οὔτε κόπων οὔτε δαπάνης, οὔτε ἄλλου τινὸς μέσου ἐφεισθήσαν ὅπως ἀνατραφῇ ὁ Μάρκος καθὼς ἤρμοζεν εἰς τὴν θέσιν καὶ τὸ μέλλον του ὑπὸ πᾶσαν ἐποφίν.

Ὅταν ὁ Μάρκος ἔφθασεν τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς υἱοθέτησεν ὡς διάδοχόν του τὸν Τίτον Ἀντωνίνον τὸν εὐσεβῆ, ὅστις εἶχε νυμφευθῇ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Μάρκου, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ υἱοθετήσῃ καὶ αὐτὸς τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Κόμμοδον καὶ τὸν Μάρκον.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τὴν ἀνάβασιν εἰς τὸν θρόνον τοῦ Ἀντωνίνου τοῦ εὐσεβοῦς, ὁ Μάρκος λαβὼν τὸν τίτλον τοῦ Καίσαρος, ἀφῆκε τὸ πατρικὸν ὄνομα Βῆρος καὶ ὀνομάζετο ἔκτοτε, Μάρκος, Αὐρήλιος Ἀντωνίνος Πῖος.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνατροφῆς αὐτοῦ ὁ Μάρκος Αὐρήλιος ἐκφράζεται οὕτω πως εἰς «τὰς Ἀναμνήσεις του.» «Εἰς τοὺς Θεοὺς εἶμαι ὑπόχρεως διὰ τοὺς ἀγαθοὺς προπάτορας, τοὺς ἀγαθοὺς γονεῖς, τὴν ἀγαθὴν ἀδελφὴν, τοὺς ἀγαθοὺς διδασκάλους, τοὺς ἀγαθοὺς συντρόφους, τοὺς ἀγαθοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς ἀγαθοὺς φίλους — σχεδὸν τὰ πάντα ἀγαθὰ.» Συγχαίρει δὲ ἑαυτὸν, ὅτι εἰς κανὲν τῶν δημοσίων σχολείων τῆς Ῥώμης δὲν ἐφοίτησεν!

Ὅπως οἱ πλείστοι τῆς Ῥωμαικῆς νεολαίας τῶν ἡμερῶν του, ὁ Μάρκος ἤρχισε τὰς σπουδὰς του μὲ τὴν ῥητορικὴν καὶ τὴν ποιησὶν ὑπὸ τοὺς διδασκάλους Ἡρώδη τὸν Ἀττικόν, καὶ Κορνίλιον Φρόντην παιδαγωγοὺς δὲ εἶχε καλοὺς, ἰδίως τὸν Ρούστικον, ὅστις κατὰ τὴν ἐμολογίαν του τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὴν σχολαστικὴν φιλοσοφίαν καὶ τὸν ἔκαμε νὰ ἐπιθυμῇ νὰ ζῇ πρεπόντως καὶ νὰ φθάσῃ εἰς καλλιτέραν κατάστασιν ζωῆς.

Κατὰ τὸ 11ον ὁμῶς ἔτος τῆς ἡλικίας του εἰσῆλθεν εἰς ἄλλην πορείαν σπουδῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξηκολούθησε κατὰ τὸν ἄλλον καὶ ἦτον μέχρι τέλους ζωῆς. Συναικειωθείς μὲ τὸν Ματθικὸν φιλόσοφον Διῶντην, τὸσον ἐδέχθη ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας, τὴν ὁποίαν ἐδίδασκεν, ὥστε ἀνέλαβε τὴν ἐνδυμασίαν τῆς σχολῆς του καὶ ἐντελῶς ἐγκατέλειπε τὴν ῥητορικὴν καὶ ποιησὶν χάριν τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν νομικῶν, λαβὼν ὡς διδασκάλους τοῦ τὸν ἐκ Χαιρωνείας Σέξτον καὶ Βολουσιανὸν Μαρκιανόν, ὅστις ἦτο διακεκριμένος νομικός. Ἐπεδόθη δὲ ὀλοφύχως οὐ μόνον κατὰ θεωρίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πρᾶξιν εἰς τὴν θεωρίαν τῶν Στωϊκῶν καὶ ἐξ ὅσον λίτην καὶ κοπιώδη ζώην, ὥστε ἔβλαψε τὴν υἱείαν του. Παρὰ τῶν Στωϊκῶν διδασκάλων του ἐδιδάχθη πολλὰ καὶ ἐξάρετα μαθήματα. Νὰ ἐργάζηται πολὺ, νὰ ἀπαρτίζῃται ἑαυτὸν, ν' ἀποφεύγῃ ν' ἀκούῃ διαβολάς, νὰ ὑπομένῃ τὰς δυστυχίας, ποτὲ νὰ μὴ ἐκκλίνῃ ἀπὸ τοῦ σκοποῦ του, νὰ ἦναι σοβαρὸς ἀνευ ἐπιτηδεύσεως, τρυφερὸς εἰς τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους, νοουθεσίας, νὰ μὴ λέγῃ εἰς τοὺς ἄλλους «δὲν ἔχω εὐκαιρίαν,» οὔτε νὰ δικαιολογῆται διὰ τὴν μὴ εκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος, ἐνεκα σπουδαίας ἐργασίας. Μὲ ὅλην ὁμῶς τὴν Στωϊκότητά του, ὁ Μάρκος διετήρησε τὴν γλυκύτητα καὶ τὸ ἀμέριστον τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς διαγωγῆς του. Τόσον ἀξίεραστός ἦτο εἰς τὸ λέγειν καὶ τὴν συμπεριφορὰν, ὥστε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν 23 ἐτῶν, καθ' ᾧ ἐδασίλευσεν ὁ θετὸς πατήρ του Ἀντωνίνος ὁ εὐσεβὴς μόνον δις ἐκοιμήθη εἰς ἄλλην οἰκίαν. Τὸ 146 μ. Χ. ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ θετοῦ πατρὸς του Φαυστίαν.

Τὸ 161 μ. Χ. ὁ Ἀντωνίνος Πῖος ἀπέθανεν εἰς τὴν ἀγρο-